

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5121/2020
15.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., које заступа пуномоћник Тијана Вујовић, адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., кога заступа пуномоћник Слободан Ракић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9593/18 од 06.02.2020. године, у седници већа од 15.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9593/18 од 06.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 7783/17 од 21.06.2018. године, ставом 1. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца па је обавезан тужени да тужиоцу АА исплати 55.113,40 евра са законском затезном каматом почев од 01.03.2013. године до исплате, тужиљи ББ, рођеној ... исплати 5.113,40 евра са законском затезном каматом од 01.03.2013. године и тужиљи ВВ исплати 4.988,40 евра са законском затезном каматом почев од 01.03.2013. године до исплате све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и у року од 15 дана од пријема писменог отправака пресуде под претњом извршења. Ставом 2. изреке, тужени је обавезан да тужиоцу АА на име накнаде трошкова поступка исплати 397.600,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде, ставом 3. изреке, тужени је обавезан да тужиљи ББ на име трошкова поступка исплати 308.700,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде, а ставом 4. изреке, тужени је обавезан да тужиљи ВВ на име накнаде трошкова поступка исплати 309.000,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 9593/18 од 06.02.2020. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 7783/17 од 21.06.2018. године, а захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен као неоснован.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су ступили у контакт са туженим ради улагања новца на берзанско пословање. Тужилац АА је 16.07.2008. године предао туженом 5.000 евра на име улагања и 375 евра за трошкове, а 22.09.2008. године износ од 50.000 евра на име улагања, тужилац ББ је 16.07.2008. године предала туженом 5.375 евра од чега 5.000 на име улагања и 375 евра на име трошкова и тужилац ВВ је 16.07.2008. године предала туженом износ од 5.250 евра од чега 5.000 евра на име улагања и 250 евра на име трошкова. Приликом узимања новчаних средстава од тужилаца тужени се тужиоцима није представио као заступник неког предузећа већ им је рекао да је финансијски саветник, при чему у лиценци за финансијског саветника није било наведено овлашћење да преузима новчана средства у име предузећа „ДД“. Тужени је накнадно тужиоцима предао сертификате о извршеном улагању које гласи на фирму „ДД“ а затим их је заменио сертификатима који гласе на фирму „ЂЂ“ до краја 2008. године као добит остварену по основу улагања тужени је исплатио укупно 785 евра за сво троје тужилаца. Тужени је тужиоцима објаснио да ће узета новчана средства својим начином пословања уложити на берзу валута. Тужени је накнадно спомињао предузеће „ДД“ односно да је новац тужилац уплаћен на рачун фирме „ДД“ и тако ће бити уложен на берзи и да ће у зависности од кретања вредности новца имати могућност да стекну добит, а касније их обавестио да од јануара 2009. године сва улагања преузима фирма „ЕЕ“. Тужени није доказао да новац који је примио од тужилаца уложио на берзу новчаних средстава што су тужиоци захтевали с обзиром да није доставио одговарајуће доказе за то, као ни да фирма „ДД“ односно фирма „ЂЂ“ постоји. Првостепени суд није прихватио доказе које тужени доставља у поступку у вези постојања фирми којима је он наводно предао новац, као и да је овлашћени заступник тих фирми у овом послу јер се радило о исправама које нису биле сачињене и оверене у складу са законом. На основу тога, првостепени суд је закључио а другостепени такав закључак прихватио, да је тужени новац од тужилаца узео у своје име и задржао га за себе због чега је дужан да исти врати тужиоцима као стечено без основа. Другостепени суд у том смислу је навео и да је нашим позитивним законодавством регулисано питање посредовања у куповини и продаји хартија од вредности и других финансијских инструмената, те да се у конкретном случају не може радити о том правном послу, због чега и посао између странака у конкретном случају не производи правно дејство, па се ради о стицању без основа на страни туженог, због чега је и дужан да тужиоцима изнесе које је примио врати.

Правилно су закључили нижестепени судови да у конкретном случају постоји обавеза туженог да тужиоцима врати изнесе који су наведени, као стечене без правног основа с обзиром да тужени у поступку није доказао да је наведена новчана средства од тужилаца узео и пласирао на начин који је предвиђен важећим прописима. Према Закону о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени гласник РС“ број 47/2006), а како то наводи и другостепени суд, који се примењивао у време настанка спорног односа између странака је прописано да се

понуда и промет хартија од вредности страног правног лица на територији Републике Србије врше у складу са одредбама тог Закона о издавању хартија од вредности јавном понудом уколико тај закон није другачије прописао. Понуду и промет хартија од вредности може организовати само брокерско дилерско друштво односно овлашћена банка, ако има дозволу Комисије за обављање делатности организовања и издавања хартија од вредности, закључен уговор о организовању понуде и промета хартије од вредности са страним правним лицем издаваоцем хартија од вредности и претходно добијену сагласност Народне банке Србије за промет хартије од вредности страног правног лица на територији Републике Србије. На организовано тржиште могу трговати само чланови брокерско дилерског друштва и овлашћене банке, а друга лица једино посредством чланова организованог тржишта. Тужени се тужиоцима представљао као финансијски саветник али по члану 89. Закона о тржишту хартија од вредности... послове брокера инвестиционог саветника и портфолио менаџера могу обављати само физичка лица која имају дозволу за обављање тих послова, а такву дозволу тужени није презентирао. На тај начин тужени чини и прекршај прописан чланом 251. истог закона што његову радњу у конкретном случају чини противправном, забрањеном, а последице такве радње у конкретном случају су и ништавост правног посла који је из такве радње проистекао. Самим тим правилно налазе нижестепени судови да се у конкретном случају може радити и о стицању без основа из члана 210. ЗОО с обзиром да се ради о правном послу који је противан принудним прописима, а поводом кога је тужени од тужилаца примио наведена новчана средства.

Тврдње туженог у ревизији да су постојала поменута привредна друштва у која је он улагао новац тужилаца се јављају као чињенична, те самим тим се у ревизији не могу посебно истицати. Такође ни тврдња туженог о правном послу у овом случају односно да се не ради о стицању без основа већ о накнади штете се не могу прихватити пошто се ради о преласку имовине једног лица у имовину другог лица, а да за то не постоји правни основ што јесу елементи стицања без основа из члана 210. ЗОО.

Како се ни осталим наводима туженог не доводи у сумњу правилност нижестепених одлука, то је одлучено као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић